

«Åpenheten» fungerer ikke

FORSVARSPOLITIKK

Hedda B. Langemyr

Leder av Stortingets utenriks- og forsvarskomite, Anniken Huitfeldt, skriver om åpenhet i utenriks- og forsvarspolitikken i Klassekampen forrige uke (19. januar). Der spør hun om bruken av den utvidete utenriks- og forsvarskomiteen svekker åpenheten i debatten om norske sikkerhetspolitiske veivalg. Huitfeldt forsikrer leseren om at møtene er åsted for grundige drøftelser, til dels tøffe diskusjoner og at lukketheten muliggjør en bredere diskusjon – det er ikke all informasjon som deles i slike sammenhenger som kan nå offentligheten. Derfor er det ikke alltid slik at en åpen debatt i Stortinget er et reelt alternativ til disse møtene.

Det er sant at det finnes informasjon som, om den blottstilles i offentligheten, kan skade nasjonale interesser. Men det er også slik at offentlighetens interesse må hegnes om, og når vi er uenige i Huitfeldt er det fordi vi er uenige i følgende virkelighetsbeskrivelse fra kronikken hennes: «Stortinget har fra første stund vært påpasselig med å hindre at den utvidede komité blir et organ hvor regjeringen kan overholde sin informasjonsplikt overfor Stortinget og samtidig unndra seg debatt om viktige og ofte kontroversielle spørsmål.»

Vi er rett og slett uenige i at dette har skjedd i tilstrekkelig grad – for å ta noen åpenbare eksempler, i forbindelse med beslutningen om å sende spesialstyrker i Syria, i beslutningen om å huse amerikanske marineinfanterister på Værnes og i beslutningen om å sende jagerfly til Libya. Av

LUFT UT! Anniken Huitfeldt minner om at lukkede rom trengs i sikkerhetspolitikken. Vi takker for påminnelsen – men en gang iblant må man åpne et vindu også, skriver Hedda Langemyr.

FOTO: TOM HENNING BRATLIE

disse åpenbare eksemplene er Huitfeldt bare innom Syria-kontingenten, for å forsikre oss om at noe slikt ville være utenkelig uten bred støtte i Stortinget. Men det er ikke bred støtte i Stortinget vi er bekymret for. Den norske utenrikspolitiske konsensusen lever tross alt i beste velgående. Vi bekymrer oss for den reelle muligheten til å drøfte andre veivalg i hvert av disse tilfellene.

Vi får en stortingsmelding om sikkerhetspolitiske veivalg i løpet av våren.

Helst burde alle saker vedrørende norsk krigsdeltakelse opp i et åpent storting.

Forhåpentligvis blir det en anledning til å ha en diskusjon om den nåværende balansen mellom lukkede høringer og åpen diskusjon i Stortinget er riktig. Huitfeldt er inne på det: «Godalutvalgets Afghanistan-utredning anbefaler at den norske

deltakelsen burde vært mer diskutert i offentligheten. Det mener jeg vi må følge opp», skriver hun og legger til at Stortinget og regjeringen deler ansvaret for å forhindre at slike avgjørelser utelukker skjær i lukkede rom.

Hvilket selvsagt er vel og bra, og bortimot umulig å være uenig i.

Klassekampen 19. januar

Så la oss putte uenigheten i klartekst: Vi i Norges Fredsråd, og andre,

etterlyser mer åpen diskusjon rundt disse temaene fordi vi mener at dagens balanse ikke fungerer. Vi mener at Afghanistan-utredningens kritikk av mangelen offentlig diskusjon rundt deltakelsen nettopp ikke blir fulgt opp når vi ser at nye

beslutninger tas med et minimum av åpen diskusjon på forhånd. Helst burde alle saker vedrørende norsk

krigsdeltakelse opp i et åpent storting.

Vi mener fremdeles at Libya-intervensjonen fortjener en granskning – og at det bør være en selv-

følge i forbindelse med slike utenlandsoperasjoner, snarere enn en ubehagelig uunngåelighet man skyver foran seg.

Når større åpenhet etterlyses, er det ikke fordi det har gått oss og andre i fredsbevegelsen og pressen hus forbi at det er behov for lukkede rom i saker som har med nasjonal interesse å gjøre. Det er fordi vi ikke er tilfredse med hvordan det rommet forvaltes i dag.

Hedda B. Langemyr,
Norges Fredsråd
hedda@norgesfredsråd.no